

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Secretum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

An propter
scandalum
aliorum te-
neatur quis
licitam bono-
rum acquisi-
tionem præ-
termittere.

24. Si proximus occasionem pec-
candi suscepturus prævideatur, nobis
justæ bonorum temporalium acqui-
sitioni incumbentibus, Lorca in 2.2. q. 43.
art. 8. num. 11. debere, inquit, nos il-
lam differre, quousque assignetur illi ra-
tio justitiæ, & doceatur nos malè non
agere: ac si reddita ratione, non vincit-
tur, illius scandalum non debere nos ad
magnæ utilitatis jacturam urgere, quid-
quid asserat Caietanus. Ex quibus Sua-
disp. 10. sect. 3. numer. 10. observat, execu-
tari Pontificem simulantem, aut cog-
nitentem, quando Princeps secularis bo-
na temporalia Ecclesiæ usurpat, dum id
sine maiori scandalo aut damno impedi-
re non potest. Non tamen excusari Epi-
scopos, &c. qui non habent dominium
rerum, sed teneri sub mortali se oppone-
re, & scandalum pharisaicum contem-
nere. p. 5. l. 7. ref. 24.

Abstinere ab
operibus bonis
de consilio.

25. Ab operibus spiritualibus consi-
lii, Sancius disp. 37. num. 10. ait non ef-
se abstinendum ob scandalum ex malitia
ob scandalum ex infirmitate abstinendum esse
semel, aut iterum, & in specie, ingressum
Religionis eius, cuius conservatio continet
aliquos in officio ne peccent, differen-
dum esse ait Valentia 2.3. disp. 13. quest. 18.
punct. 4. non tamen perpetuo ab eo ab-
stinendum, nisi forte timeretur aliquid
magnum scandalum totius communitatis
v. gr. in fide, in quo casu bonum com-
mune præferendum foret particulari non
necessario. In probationem Parentum in
tali casu obligare non ad dilationem,
non ad retrocessionem omnimodam, ait
Malderus in 2.2. q. 43. art. 7. p. 5. l. 7.
ref. 23.

Aut de præ-
cepto.

26. Cæterum, opera præcepta, ob
aliorum scandalum nunquam omittenda
esse docuit Vasquez opusc. de scand. art.
8. dub. 1. num. tum quia ita habetur in c.
cum ex iniuncto, de novi operis nunciantione
ibi: Illa opera, quæ sine peccato mortali a-
mitti non possunt, non sunt pro vitando
scandalo dimittenda: neque ea debent pro
vitando scandalo committi, quæ sine pecca-
to mortali committi non possunt, tum etiam,
quia unusquisque tenetur vitare magis
proprium, quam alienum peccatum.

Summa Diana.

Quod si dicas, præceptum de vitando
scandalo esse naturale, ac proinde ma-
gis obligare, quam præceptum Eccle-
siasticum, v. g. audiendi Sacrum: Res-
pondet, negando consequentiam: nam
tunc præceptum naturale magis obli-
gat, quam positivum, quando utrum-
que primario refertur ad vitandum pec-
catum proprium: alioqui enim positi-
vum relatum ad cavendum peccatum
proprium magis obligare quam natura-
le relatum ad cavendum alienum.

Sed Mendoza sectione 20. à §. 256
existimat, ad vitandum scandalum ex
infirmitate omitti debere omne illud
præceptum positivum, ex cuius omis-
sione nullum aliud erga proximum se-
quitur inconveniens, quia Deus mise-
ricordiam vult & non sacrificium. Au-
vertit tamen, occasiones scandali ex in-
firmitate accidere per aliquod breve
tempus: unde si diu durent, videri ha-
bere plus malitiæ, quam infirmitatis;
& ideo non propterea prætermitten-
dum esse opus præscriptum. Iraque scæ-
minam, quæ prospecta occasionem da-
ret concupiscentiæ, teneri à Sacro ab-
stinere semel aut iterum; ac verò, si aliter
in concupiscendo sit diuturnus, non te-
neri abstinere à Sacro: sed potius ei in-
teresse. p. 5. l. 7. ref. 21. Ego verò ad vi-
tandos scrupulos, dico cum Granado
num. 28. nec semel scæminam in tali ca-
su teneri à Sacro abstinere: quia quilibet
habet ius faciendi bonum, præsertim
obligatorium; quod proinde non tenetur
prætermittere ad vitandam culpam
alterius, quod etiam docet Vasquez ubi
sup. & omnes DD. primæ sententiæ. p.
5. l. 7. ref. 22.

SECRETUM.

1. † **A** Gimus de secreto naturali, **SECRETUM** ser-
vandum est
nam de Sacramentali infra
V. Sigillum. Dicitur autem secretum, quod paucis est notum. Et lege naturæ obligamur non revelare secretum proximi, nisi ob publicum bonum, ut in casu
de Jure natu-
re.

LIII hære-

*Et si concer-
nat bonum
publicum, o-
rtiam cum pe-
na loquitur.*

hæresis, & similibus, juxta dicta V. De-
nunciare, num. 3. †. Unde e contra, si
secretum concernat bonum publicum,
tenebitur illud servare etiam cum peti-
culo mortis; quia naturalis ratio sic
dicat, unde miles Hispanus à Gallis
captus, ver. gra. non posset ex metu
mortis revelare secretum sui exercitus,
conducens ad conservationem ipsius.

*Secus, si par-
ticulare.*

Si autem concernat bonum particulare,
tunc qui sine fraude illud habuit, ad
vitandum grave damnum, verb. grat.
torturam, potest illud detegere: nam
si non teneor servare secretum in dam-
num proximi, multo minus tenebor
servare in damnum meum, & depo-
situm non debet servari cum tanto in-
commodo. Fagundez in decal. tomo. 2.
libro 8. cap. 6. num. 21. & alii apud ip-
sum. p. 6. tract. 6. resolu. 10. An secre-
tum proximi liceat committere uni,
vel duobus taciturnis, Vide Verbo De-
tractio.

*Aperire lit-
teras alienas
regulariter
est mortale.*

2. Litteras alienas aperire in viro do-
mino, regulariter est mortale. Aliquan-
do autem licet, ut jure belli, justæ
defensionis contra inimicum insidias
molientem, si sit suspicio, quod ali-
quid contineant contra bonum publi-
cum: & denique, si in aliqua Regio-
ne sit statutum, aut consuetudo, quod
Prælati aperiat litteras Religiosorum,
Vide Peyrinam tomo 1. quest. 2. c. 1. §. 13.
p. 31. 6. ref. 55.

*Non tamen
collige & le-
gere lacera-
tas, & proje-
ctas.*

3. Porro litteras, & projectas potest
quis colligere, & legere absque pecca-
to, ut contra Rebllum part. 2. tr. 9. q.
7. numero 9; tenet Layman l. 3. sect. 5. tr. 3.
p. 1. cap. 4. num. 4. qui bene advertit, ta-
lem teneri non revelare secretum in ip-
so inventum, si in alicujus perniciem cede-
ret. Ibid. §. Sed difficultas.

S E P U L T U R A
in loco sacro.

*SEPULTU-
RA in loco
sacro debetur*

† SEPultura in loco sacro concedi-
tur omni Christiano decedenti
absque excommunicatione, interdicto,
aut crimine manifesto †.

2. Infans baptizatus Baptismo dubio, Post Baptis-
ex quocumque capite oriatur dubium, *num. etiam*
rebaptizandus (si supervixerit) sub *dubium*
conditione, sepeliri deberet in loco sa-
cro. Homobonus volumine 2. parte 7.
resolutio. 67. part. 4. tr. 3. resolut. 69. Unde
in loco sacro sepeliri debet baptizatus in
pelle secundina. Ibidem & par. 6. tract. 3.
resolutio. 112. aut in umbilico, per quem
fugebat à matre alimentum, ut ait Mar-
chantius tractat. de bapt. c. 1. q. 1. cas. 2.
p. 5. cit. resolu. 15.

3. Si quis moritur excommunicatus *Nisi quis sit*
toleratus, secundum Raynaudum p. 2. c. *excommuni-*
3. num. 7. privari debet sepultura Ecclē-
siastica, posito quod sit publicus, quia *catus denun-*
in extragan. ad evitanda nullus ipsi
favor intenditur fieri: sepultura autem
Ecclēsiastica est magnum bonum, & in
c. Sacris, & Clemen. 3. de sepult. excom-
municatis omnibus interdicitur. Ego
verò cum Suarez de censur. disput. 12.
sectio. 4. num. 5. id verum puto solum de
non-toleratis: nam dicta prohibitio non
refertur ad mortuos, sed ad vivos sepe-
lientes: ne cum excommunicato com-
municent, quod cum in ordine ad tole-
ratum per dictam extravagantiam per-
missum sit, nihil obstat, quominus in
loco sacro sepeliri possit, p. 5. tr. 7. resolu. 140.
& tract. 9. resolu. 97. & 98. §. Non desinant
Potest etiam excommunicatis defun-
ctus ab habente potestatem absolvi, &
in loco sacro sepeliri, si non est mortuus
in claro peccato mortali, ait Fernandez
part. 1. documen. summe. 5. Villalobos
verò tomo. 1. tract. 16. diff. 20. num. 10.
requirit aliquod signum contritionis. p.
5. tract. 9. resolu. 24. Quod si exhibeat in-
terdictus, possit etiam post mortem ab-
solvī in eundem finem, ait Bonacina de
censur. disput. 3. punct. 5. num. 11. Sed
hunc Cornejo non indigere absolutio-
ne, inquit in 3. p. tr. 5. disp. 2. §. 4. q. 2. nam
eo ipso, quod discessit poenitens, manet
absolutus à jure; ad hunc enim effectum
interdictum impositum fuerat cum clau-
sula, *nisi poenituerit. s. p. tr. 10. resolu. 74.*

4. Qui autem excommunicatum de-
nunciatum in loco sacro sepelirent, in-
currerent excommunicationem *Clement loco sacro,*
1. de se.